

Leksykon prasy Prus Królewskich

Celem projektu jest przygotowanie dwujęzycznego (polsko-niemieckiego) Leksykonu Prasy Prus Królewskich w formie bazy danych w wolnym dostępie, w którym po raz pierwszy zostaną zgromadzone tytuły i dane biograficzne oraz obszernie informacje dotyczące treści, recepcji i znaczenia wszystkich periodyków wydawanych na terenie Prus Królewskich w XVII i XVIII wieku. Ważną częścią leksykonu będzie kilkuczęściowe opracowanie historii prasy Prus Królewskich pełniące funkcję wprowadzenia do zgromadzonych informacji.

Prusy Królewskie (lub Prusy Polskie) były polską prowincją, w której dystrybucja periodyków oraz rozwój rynku prasowego nastąpiły znacznie wcześniej, niż w innych regionach kraju. Niemieckojęzyczne gazety i czasopisma z Prus Królewskich stanowią około 80 procent XVII-wiecznej oraz około 30 procent XVIII-wiecznej produkcji prasowej Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Co ważne, są one cennym materiałem źródłowym obejmującym pierwsze publikowane na terenie Polski czasopisma naukowe, moralne czy krytycznoliterackie. Gazety i czasopisma z terenu Prus Królewskich są obecnie jedynie w ograniczonym zakresie dostępne dla badaczy. Część z nich jest rozproszona w bibliotekach niemieckich oraz polskich i nigdy nie została zarejestrowana bibliograficznie. Z tego powodu czasopismom z tego regionu poświęcano dotychczas bardzo mało uwagi w badaniach naukowych zarówno w Polsce, jak i w Niemczech. Nawet w najważniejszych opracowaniach opisowych i biograficznych dotyczących historii mediów drukowanych w Polsce czasopisma i gazety z tego regionu były często marginalizowane lub całkowicie pomijane.

Leksykon będzie pierwszym kompleksowym ujęciem historii prasy Prus Królewskich. Pomoże on zidentyfikować i zbadać periodyki, które przetrwały do czasów obecnych i w ten sposób opracować cenną część polskiego dziedzictwa kulturowego. Jako relacyjna baza danych oferująca bezpośredni dostęp do informacji oraz funkcje wyszukiwania zarówno podstawowego, jak i aspektowego leksykon stanie się cennym narzędziem badawczym. Zawarte w leksykonie informacje dotyczące różnych gatunków prasowych będą stanowić materiał źródłowy do badań naukowych na wielu polach badawczych, takich jak: historia kultury w Polsce i Prusach Królewskich, historia oświecenia, historia krytyki literackiej, historia dziennikarstwa, mediów i komunikacji w perspektywie regionalnej i europejskiej oraz historia innych dyskursów XVII i XVIII wieku. Co więcej, leksykon będzie mógł służyć jako punkt wyjścia do przygotowania nowej, kompletnej bibliografii wczesnonowożytnej prasy polskiej, czy też nowych studiów dotyczących historii prasy w Polsce. Leksykon zostanie wydany w dwóch językach, polskim i niemieckim, co będzie z jednej strony korespondowało z historycznymi odniesieniami periodyków Prus Królewskich do polskiej i niemieckiej przestrzeni kulturowej. Z drugiej strony, opracowanie leksykonu w obu językach zapewni bezpośredni dostęp do niego użytkownikom niemiecko- i polskojęzycznym.